



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Compendiosa Praxis Beneficiaria

Nicolarts, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1658

Decisio Rotalis Apud Puteum 225. lib. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61991](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61991)

sum, materiam ad dispositionem juris communis, quo Episcopi sunt collatores beneficiorum omnium quovis mense vacantium. *c. regenda 10. q. 1. c. omnes basilic. e. & c. nullus omnino. 16. q. 7. Gonzalez ad reg. 8. cancell. S. 1. proœmiali. num. 21. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 262. num. 15. Garcias de benef. part. 5. cap. 1. num. 52. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. num. 9. & 10. Chokier in comment. ad eandem reg. 8. n. 5. & 6. & gloss. 11. n. 10. & 11. Rota apud Gregor. XV. decis. 99. num. 2. & decis. 291. num. 1 & in addit. num. 4. & in recent. part. 2. decis. 416. num. 1. & decis. 756. ante fin. Itaque certum est, quod Concordata Germaniæ comprehendant Coadjutorias, & quod Ordinarii collatores, nisi Papa iisdem Concordatis expressè derogarit, beneficia in mensibus suis vacantia, non obstante titulo coadjutoriali, rectè conferant, *Branden ad Concord. quast. 11. num. 2. Piafec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. art. 2. n. 10. Flamin. Paris. de resignat. lib. 6. quast. 5. num. 70. Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 5. S. 9. n. 11. VVamesius in consil. canon. tom. 1. consil. 33. n. 12. Chokier ad reg. 8. gloss. 11. n. 7. 23. & seq. D. Remouchamps ICtus Leodiensis in tract. de coadiutoris cap. 5. n. 15. & seq.* Idq; per lappè à supremo Rotæ Romanæ Tribunali definitum fuit, tum apud *Cassador. loco pract. tum apud Puteum decis. 108. lib. 2. & decis. 225. lib. 3. per tot.* quam, cum perpulchra sit, hîc verbotenûs adscribere vilum fuit.*

DECISIO ROTALIS

Apud Puteum 225. lib. 3.

N.I.



Nuna Germana Concordatorum, quam proposui *Casus de* die 11. Martii 1549. dubitavi, an stantibus verbis *quo.* Concordatorum, maximè illis verbis: *Placet etiam Nobis, quod per quamcumque aliam reservationem &c.* Papa concedendo coadiutorias cum futura successione in *omnibus mensibus, dicatur Concordatis contravenire.*

II. Et

In Concor-
dati du-
plex est re-
servatio.

II. Et pro resolutione fuit præsuppositum, quod in Concordatis fie-
bat mentio de duplici reservatione. *Primò* de reservatione scripta in iu-
re, & de ea Papa loquitur usque ad verba: *Placet etiam Nobis &c.* *Secundò*
de reservatione, quæ non est scripta in iure, & de ea habetur sermo in di-
cto versiculo: *Placet etiam Nobis &c.*

Concorda-
ta sunt pa-
cis vincu-
lum inter
Ecclesiam
Romanam
& Princi-
pes Ger-
manie.

III. *Secundò* fuit præsuppositum, quod Concordata facta erant ex
causa unionis, pacis & tranquillitatis inter Ecclesiam Romanam, & Prin-
cipes tam Ecclesiasticos, quàm Sæculares Nationis Germanicæ, & cum facta
facta ex dicta causa, Papa uberiores gratias concedere voluit Ordina-
riis Germaniæ, quàm per Regulam Cancellariæ concedat aliis Ordina-
riis: & gratia uberior in duobus consistit. *Primò* respectu temporis, quia
ubi Papa aliis Ordinariis concedit quatuor menses, istis Ordinariis Ger-
maniæ concessit sex menses. *Secundò* ubertas gratiæ ex alio constat, vide-
licet circa remotionem obstaculorum, quia quoad alios Ordinarios Pa-
pa in Regula de mensibus Ordinariorum tantum removet reservationes,
& gratias expectativas impediens dispositionem aliorum Ordinario-
rum. Et hinc Papa ultra reservationes, & gratias expectativas, voluit re-
move quascumque dispositiones impediens Ordinarios Germaniæ
in dispositione sua quoad illos sex menses.

Papa per
concessio-
nem coad-
iutoriarum
dicitur cõ-
travenire
Concorda-
tis.

IV. Istis sic præsuppositis, quod Papa diceretur contravenire, fuit per
omnes conclusum. Et quod *Decisio Cassad. unica de pactis* esset vera; &
pro conclusione dicebatur pro parte affirmativa, quod cui conveniunt
verba legis, convenit ipsa lex. Coadiutoria cum futura successione est
dispositio ad not. per Doct. in c. cum in illis. §. 1. de praben. in 6. Item per mor-
tem coadiuti beneficium dicitur vacare: cum coadiutoria non duret,
nisi durante vitâ coadiuti. *Cardinal. in c. fin. ubi materiam coadiutoria tractat.*
de Cler. agrot. Et sic cum coadiutoria sit dispositio de beneficio vacan-
ti, & Papa promittat in illis verbis, quod in sex mensibus non vult impe-
dire Ordinarios per suas reservationes, gratias expectativas, & quascum-
que alias dispositiones: item dicat, quod reservationibus aliis à præ-
missis, ac dispositionibus auctoritate Nostrâ factis vel faciendis, non ob-
stantibus quibuscumque; & sic tollat omnes dispositiones, & per conse-
quens coadiutorias.

Responde-
tur ad ar-
gumenta
contraria
primò.

V. Non obstant modo adducta in contrarium, ex quorum respon-
sione ista materia clara redditur; & in primis dum opponebatur de text.
in l. fin. §. cui dulcia. ff. de vin. trit. & oleo leg. & fuit motivum D. Antonii Bale-
sii; nam ibi dicitur, quod cui dulcia legata sunt, veniunt dulcia potabilia & co-
mestibilia. Sed si dictum fuerit, lego vinum amphorarium aminum, & omnia
dulcia, ex collatione vini tantum veniunt potabilia; ita in casu nostro el-
set dicendum, ut illa verba; vel quamvis aliam dispositionem, ex collatione

præce-

præcedenti verborum, essent restringenda ad dispositiones similes præcedentibus, videlicet reservationibus, & expectativis, quæ sicut sine consensu ad corpora incerta: coadiutoria vero fit de consensu ad certum corpus, ergò sub illis verbis generalibus non venit coadiutoria; quia tantum illa universalis debet referri ad illa, quæ sunt eiusdem speciei, non autem dissimilis speciei per d. §. cui dulcia. Sed ad illum textum fuit responsum quatuor modis, & primò, quod illud procedit in materia restringibili, quia illa dictio: *quamvis aliam*, intelligitur similia expressis, non autem maiora. per nos. per Soc. in l. quidam relegatus. colum. 3. in 6. conclus. ff. de reb. dub. & per las. & Dec. in l. pen. C. qui admit. Sed hæc non eramus in materia restringibili, quod patet, quia concordia erat facta ex causa, & Papa propterea intendebat uberiorem istis Ordinariis gratiam, quam aliis tacere. Et si dicatur, quod text. in d. l. fin. §. cui dulcia. loquitur in materia non restringibili, quia in legatis, in quibus voluntates testatorum plenius interpretantur, l. in testamentis. ff. de regul. iur. fuit responsum, quod lex in testamentis non habet locum in legatis secundum Decium ibid. vel saltem d. §. cui dulcia, est strictè interpretandus, ex quo tractatur ibi de præiudicio hæredis, quo casu etiam in legatis fit stricta interpretatio, secundum Cagnol. in d. l. in testamentis.

VI. Vel & secundò fuit responsum, quod licet in principio illius §. *Responde-*
Placet etiam Nobis &c. Vbi Iuriconsultus incipiat ab enumeratione spe- *tur secun-*
 cierum, & idè genus esset restringendum ad similia specierum enume- *do.*
 ratarum, tamen in aliâ parte postea subsequenti ponitur genus absque e-
 numeratione specierum, ut patet in illis verbis: *reservationibus aliis à præ-*
missis, & dispositionibus non obstantibus quibuscumque. & sic cum generaliter
 loquatur, generaliter intelligi debet.

VII. Item & tertio fuit dictum, quod falsum erat, quod reservatio fie- *Responde-*
 ret tantum ad incerta corpora, cum etiam possit fieri de certo corpore, *tur tertio.*
 & de consensu possidentis, & illa appellatur specialis reservatio, ut per
Aneam de falcon. in tract. reservat. in 2. quest. princ. dum tractat de triplici re-
servatione speciali, & ideo cum reservatio possit fieri de consensu, & sine,
 ad certum corpus, & incertum, & Papa excludat quamcumque reserva-
 tionem, ita etiam excludit quamcumque dispositionem de consensu, vel
 sine, ad certum corpus, vel incertum.

VIII. Itaque verum erit dicere, quod verba: *quamvis aliam dispositionem.* *Concorda-*
 semper referantur ad similia expressis, & nisi dicamus, quod verbum *reser-* *ta exclu-*
ratio, præcedens excludat reservationem etiam de consensu, certè parata *dunt coadi-*
 esset via, quâ Concordata eluderentur, videlicet, quia quilibet conten- *utorias.*
 tiret, ut Papa beneficium pro suo nepote, vel consanguineo post obitum
 suum reservaret.

*Responde-
tur quario.* IX. Vel & quarto fuit dictum, quod illa verba: *vel quamvis aliam dispositionem*, etiam implicarent qualitatem similem in genere, videlicet quamvis aliam dispositionem impediens Ordinarium in sua dispositione, ut sicut Papa excludit reservationem, & expectativam impediens Ordinarios in sua dispositione, ita quamcumque aliam dispositionem impediens Ordinarium in sua dispositione in illis sex mensibus.

*Responde-
tur cessam
ad alia ar-
gumenta:
ad primū.* X. Non obstant modo quatuor fundamenta D. Antonii Gabrielis, dum dicebat, coadiutoria de consensu non est simplex reservatio, nec simplex expectativa, dispositio ergo excludens expectativas, & reservationes, non excludit coadiutorias, tanquam sint dispositiones mixtæ; quia fuit responsum, quod si coadiutoria dicitur quid mixtum, propter consensum, quod etiam reservatio cum consensu, quæ est exclusiva, est etiam quid mixtum, ergo merito ab uno ad aliud licitum erit arguere. Item licet coadiutoria respectu consensu sit quid mixtum, tamen quia in isto casu non tractatur de ipsa coadiutoria, sed de illa successione, respectu cuius consensus defuncti nil operatur, sequitur, quod sumus in dispositione simplici, & istud est, quod dicit Alciat. in l. 2. colum. 2. de verb. obligat. quod quando duæ dispositiones æquè principaliter conglutinantur, tum iudicantur pro separatis & simplicibus, post Doct. quos ibi allegat.

Ad secundum. XI. Non obstat secundo, quod regressus in Concordatis non comprehendantur, ergo ne coadiutoria, cum æquiparètur, & hinc videmus, quod ex stylo Referendariorum in suspensione quarumcumque gratiarum, semper præservantur regressus & accessus, & de consensu coadiutoria. Quia fuit responsum, tenendo etiam decisionem Cassadori in illo casu contra ultramontanos, quod diversa erat ratio. Nam regressus idè non comprehenduntur sub Concordatis, quia ex voluntate resignantis non aliter volentis resignare, nisi reservato sibi regressu, & Papæ ita admittentis, per fictionem iuris non videtur inducta vacatio, sed potius est quædam continuatio primævi iuris, propter voluntatem eius, qui legem in se sui apposuit, & illa voluntas, tempore quo locus est regressui, adhuc durat, & sic fingitur, quod nulla intervenit vacatio, ex quo fiat dispositio in eandem personam, & non diversam, & Concordata videntur loqui de dispositione, quæ tempore vacationis fit in diversam personam; sed in coadiutoria ista fictio non vacationis fieri non potest, nec coadiutor dicitur continuare, cum ins esset titularis, & idè dispositio dicitur fieri in diversam personam, & non in eandem, idè dicitur contravenire.

Ad tertium. XII. Non obstat tertio, quod coadiutoria datur propter bene merita, & ideo dispositio simpliciter loquens non habet locum in dispositione remuneratoria. l. Aquilius Regulus. ff. de donat. quia istud non est unum, sed

sed datur propter necessitatem Ecclesiæ, cui coadiutus inservire non potest. *c. 1. de Cleric. agrot. in 6. & toto tit. extra, & in recompensam suorum laborum coadiutori datur portio fructuum. d. c. 1. & c. de rectoribus, de Cleric. agrot.* Et ideò si aliunde remunerationem habet, non debet sibi dari successio. Nec quod solvatur compositio, quicquam facit, quia propter compositionem non debet Papa à sua promissione recedere.

XIII. Non obstat *quartò*, quod per appositionem manus Papæ dando Coadiutorem, Ordinarius cessante coadiutoriâ, licet de iure sit futura successio, nihil de novo inducit, quia absque ea etiam Ordinarius disponere non potest; quia fuit responsum, & primo dubitatum fuit, an per dationem coadiutoris induceretur talis affectio, ut Ordinarius non possit cõferre; quia simile quod adducebatur de commendâ, nõ erat bonũ, quia in commendâ beneficium vacabat, & commendando Papa per manus appositionem declarabat, quod de eo disponere intendebat, sed in isto casu, quando datur coadiutor, beneficium non vacat, sed facit illud quod est de iure, & ideò non videtur per talem appositionem beneficium afficere, ita ut Ordinarius, cessante coadiutoriâ, non possit de beneficio disponere. Sed posito, quod per donationem coadiutoriæ, beneficium esset affectum, tamen cum Papa dicat in Concordatis, in dicto versu: *reservationibus aliis à præmissis, & dispositionibus non obstantibus quibuscumque*, & ista reservatio, seu affectio inter præmissas non sit enumerata, sequitur quod talis affectio Ordinario non obstat.

XIV. Non obstat etiam fundamentum *D. Marci Antonii*, quod sicut regressus præservantur, quia habent causam à iure de præterito, ita etiam & coadiutoriæ, cum videantur dependere ab illo iure de præterito; quia ex præmissis colligitur responsio, quod successio nullam dependentiam habet à iure de præterito, immò cum contineat duo æque principaliter, reputantur pro separatim iuxta dict. *Alciat. in l. 2. ff. de verb. obligat.*

XV. Non obstat motivum *D. Martini Roman.* dum dicebat, quod Papa de iure potest coadiutorem cum futura successione deputare, ut patet *can. sicut vir. §. Ecce his auctoritatibus. 7. quest. 1. & can. sequenti. §. non autem.* ubi Augustinus successit in Ecclesia Hypponenſi de consensu possessoris; quia non negatur, quin Papa istud possit, sed dicitur, quod stantibus Concordatis, passim Papa deputando coadiutores cum futura successione, dicitur Concordatis contravenire: ex quo verba Concordatorum conveniunt isto casu, ut in principio dixi. Et quando Papa in simili casu illorum iurium, ex causa de qua ibi. & similes personas de quibus fit ibi sermo, deputaret credo, quod Natio Germanica non contradiceret. Et ideò sublatis fundamentis istis, fuit conclusũ, quod decisio *Cassadori* esset vera.

Q 2

§. 7. Qua

*Allegatur
ea de re a
lia decisio
Rotalis.*

§. 7. Qua etiam de re non minùs insignis emanavit Decisio in causa Canoniciatus Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariæ oppidi Tûgrensis, Leodiensis Diœcesis, anno 1606. die 16. Junii, cuius tenor sequitur.

*Leodien. Canoniciatus Veneris 16. Junii. 1606.
coram R. P. D. Marquemontio,*

*Concorda-
ta capiunt
coadiutorias.*

N. I. **O**Riã lite inter D. Leonardum provisum ab Ordinario Colatore de quodã Canoniciatu, qui vacaverat de mēse Aprilii 1603. & D. Herbertum, cui antea à sel. record. Clemente Papa VIII. fuerat dicti Canoniciatus cum futura successione concessa Coadiutoria, fuit dubitatum, an illa Coadiutoria obstaret Concordatis Germaniæ: & Domini responderunt inhærendum esse maiorum nostrorum sententiis, apud quos cùm iste articulus sæpè & copiosè fuerit discussus, semper fuit resolutum negativè, Coadiutorias scilicet non obstare Concordatis, idq; in hac causa fuit hodiè resolutum iuxta *decis. Cassador. unic. de pactis & 4. de privileg. Put. decis. 225. lib. 3. & 208. lib. 2.*

*Ratio af-
signatur.*

II. Ratio est, quia Coadiutoria cùm futura successione, qualis ista est, de qua agitur, cùm nihil habeant de præterito, sed totam vim suam recipiant à futuro, nempe à vacatione beneficii per obitum Coadiuti; unde cùm Coadiutoria sit dispositio de beneficio nondum vacante, & Papa promiserit, quod in sex mensibus non vult impedire Ordinarios per suas reseruatorias gratias expectativas, & quascumque alias dispositiones, sequitur, quod nec per Coadiutorias; cùm intrent Concordata, quandoeumque datur vacatio, *Rebuff. super concord. Francia in tit. de reg. ad Pralat. no. in §. 1. in verb. vacantibus, in fine. Non obstat, l. fin. §. cui dulcia. ff. de vino. trit. & oleo leg. quia responsio habetur in alleg. decis. Put. 225. prout simile de regressu tollitur ex decis. Cassad. quia videlicet regressus habet causam iuris de præterito, & non simpliciter de futuro.*

*Responde-
tur ad ar-
gumenta
contraria.*

III. Et quod dicitur de mixtura, non urget, quia coadiuti consensus non facit mixturam respectu futuræ successio nis, quandoquidem quoad illam huiusmodi consensus nihil operatur, & ubi talis mixtura daretur, non propterea sequeretur non esse comprehensam Coadiutoriam in Concordatis, in quibus uti favorabilibus casus mixtus continetur.

*Papapo-
stolica oga-*

IV. Non obstat, quod Papa possit derogare Concordatis Germaniæ, ut